

บทสัมภาษณ์ ดร. สุธิพันธ์ จิราธิวัฒน์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาอาเซียน เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2556

อาจารย์กรุณา นาคผล

สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

➤ภาษาปริทัศน์: ท่านคิดว่าเราพร้อมหรือยังที่จะเป็นร่วมเป็นประชาคมอาเซียน

ถ้าพูดถึงการประชาสัมพันธ์แล้ว ผมได้คุยกับเพื่อน ๆ ในอาเซียนเขาชมว่าเมืองไทยประชาสัมพันธ์เรื่องอาเซียนแรงที่สุด อินโดนีเซีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ เขาว่าเขาสู้เราไม่ได้ ในแง่การประชาสัมพันธ์การตื่นตัวในประเทศไทยเราสูงมาก ซึ่งเป็นข้อดีในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา เรามองเห็นชัดว่าเราเข้าไป เพราะมีการศึกษาส่วนหนึ่งถามนิสิตในจุฬาฯ ถามว่ารู้เรื่องอาเซียนแค่ไหน บอกไม่รู้เรื่องเลย ส่วนหนึ่งของการที่มาตื่นตัวในภาครัฐและเอกชนต้องทำเรื่องธุรกิจ ส่วนภาคประชาชน เราอยู่ในภาคการศึกษาที่เกี่ยวกับประชาชนและนิสิต เป็นความจำเป็นที่เราต้องมีบทบาทสำคัญยิ่งยวดในภาคการศึกษา ที่นี้เรื่องของอาเซียนอย่างที่เราทราบ อาเซียนจะเป็นเรื่องของธรรมาภิบาลภูมิภาคที่จะเข้ามาห้อมล้อมตัวเรามากขึ้นในเรื่องต่าง ๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมืองจะเป็นเรื่องเรื่องใกล้ตัว เป็นความตกลงที่รัฐบาลทำขึ้น เป็นเรื่องของ governance หรือธรรมาภิบาล ซึ่งหมายถึงกฎระเบียบต่าง ๆ ฉะนั้นอาเซียนจะมีภูมิเกณฑ์มากขึ้นในเรื่องเหล่านี้ เช่น การเปิดเสรีสินค้าในอาเซียนซึ่งจะกระทบโดยตรงกับภาคธุรกิจ หรือการเปิดเสรีเรื่องอาชีพเป็นต้น จะเห็นว่าในจุฬาฯ เรามีหลาย

อาชีพที่ได้จัดสัมมนาแล้ว เช่น สาขาวิศวะ สถาปัตย์ พยาบาล แพทย์ ตื่นตัวเยอะ เหล่านี้จะกระทบถึงอาชีพการงาน กระทบถึงนักศึกษาของเราที่ศึกษาโดยตรง เพราะว่าเขาคงไม่มองเฉพาะพื้นที่ของประเทศไทย เขาต้องมองพื้นที่ไปถึงภูมิภาค ไม่ใช่ว่าโตที่นี้ทำงานที่นี้ แต่ว่าโอกาสเขาต้องไปทำงานในภูมิภาค มองไปถึงขนาดนั้น นั่นเป็นโอกาสของเค้าที่ในชีวิตการทำงานของเค้า ไม่ใช่มองเฉพาะในประเทศไทยจะไปเพื่อนบ้าน พม่า ลาว เวียดนาม อินโด สิงคโปร์ เหตุการณ์นี้มีมาก่อนแล้ว แต่การเปิดจะมากขึ้นจะกลายเป็นเรื่องที่ว่ามองย้อนไป 5 – 10 ปี จะรู้สึกว่ามีคนโน้นคนนี้บ้าง แต่ต่อไปจะเป็นเรื่องที่เกิดในชีวิตการทำงาน แต่เราพูดถึงปริมาณของอาเซียนในเรื่องภูมิภาคของอาเซียน เป็นเรื่องที่เขาต้องเท่าเทียมกันโดยตรงและทำงานร่วมกัน การเปลี่ยนแปลงความคิดว่า ถึงแม้อาเซียนจะมีกฎซึ่งจะไม่เหมือน EU เราพูดถึง การค้า การลงทุน เรื่องของอาชีพ การท่องเที่ยวไปแล้ว เดียวนี้เดินทางง่าย จะเห็นมิติของการเดินทางเปลี่ยนไปเยอะมาก ๆ ในเอเชีย เปลี่ยนไปมากจริง ๆ ได้คุยกับอาจารย์ที่อินโดนีเซีย เขาพบว่านิสิตนักศึกษาของเขาตื่นตัวอยากจะมาเห็น เขาอยู่จากาตาร์หรือ เมืองอื่นในอินโดนีเซีย เขาสนใจจะมา

เมืองไทย อาจจะมาดูเวียดนาม ว่าเกิดอะไรขึ้น นิสิตเขาบอกอาจารย์ว่าเขาอยากจะทำ paper อยากจะศึกษา นักศึกษาเวียดนามเขามีเรื่อง ภาษาด้วยเหมือนกัน ภาษาอังกฤษและภาษา เพื่อนบ้านที่เขาตื่นตัว เช่น ภาษาไทย ภาษานำไปสู่ความเข้าใจของคน เมื่อเรียนจบแล้วต้องไปเกี่ยวข้องกับบริบทของพื้นที่ที่เขาต้องไปทำงานว่าจะไปอยู่ในส่วนไหน ทำให้ในพื้นที่อาเซียนไปง่ายขึ้น สิ่งเหล่านี้จะเปลี่ยนมาก

➤ ภาษาปริทัศน์: ศูนย์อาเซียนมีหน้าที่อะไร

ตอนเราตั้งศูนย์อาเซียนศึกษานั้น ความจริงศูนย์นี้มีมาแล้วในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพราะว่าเรามีคณะ สถาบัน ที่มีคนทำเรื่องอาเซียน จุฬาฯทำเรื่องเกี่ยวกับอาเซียนมามากที่สุด เมื่อตอนที่เรำสำรวจก่อนตั้งศูนย์อาเซียน เราได้สำรวจพบอาจารย์ที่ศึกษาอยู่ในสาขาต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับอาเซียนมากมาย คณะและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงเช่น นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ สถาบันเอเชีย สถาบันความมั่นคง สถาบันวิจัยสังคม คณะอักษร ตอนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาเรามุ่งมั่นให้ศูนย์อาเซียนศึกษาอย่างน้อยดูแลเรื่องของเครือข่ายของจุฬาฯเราเอง หน้าที่เราให้รู้ว่าคนในจุฬาฯ สถาบันในจุฬาฯ มีงานอยู่ตรงไหน เราสำรวจงานเป็นส่วนหนึ่งเป็นศูนย์ประสาน อย่างน้อยรู้ว่าในจุฬาฯ ต้องทำหน้าที่ ใครทำเรื่องไหน จะต้องตอบให้ได้ สถาอนุมัติเมื่อ 2 ปีที่แล้ว ตอนทำเรามียุทธศาสตร์ของจุฬาฯ ยุทธศาสตร์ของศูนย์ ๆ ยุทธศาสตร์ที่แน่นอนในเรื่องของการสร้างองค์ความรู้ คือว่าพวกเขาสร้างองค์ความรู้อยู่แล้ว ศูนย์อาเซียนศึกษาจะต้องช่วยต่ออย่างไร อีกเรื่องที่สำคัญเป็นลักษณะของที่พึ่งได้ต่อไป คือเมื่อสร้างองค์ความรู้แล้วต้องมี think tank คลังสมองในเรื่องอาเซียน ไม่ทุก

เรื่องแต่เรื่องไหนที่เรามองดูว่าคนของเราเล่นอยู่ ต้องสนับสนุนเขาต่อ เช่น ในเรื่องที่เรามองเห็นว่ามีคนทำอยู่ เช่น เรื่องของพลังงาน ปีที่ผ่านมาได้รับการสนับสนุนสูงในเรื่องพลังงานของอาเซียนเพราะเราดูว่าประเทศไทยเราอยู่ตรงนี้ และเรามีการพูดเรื่องพลังงานของอาเซียน เราเป็นประเทศที่น่าเข้ามาต้องพึ่งพลัง ทำไมไม่มาคุยว่าเราจะมีแผนพลังงานอาเซียนอย่างไร เชื่อมต่อไปในระดับของนโยบาย ตอนนี้อยู่ในลักษณะระดับคลังสมองได้ในระดับหนึ่ง ไม่เฉพาะอยู่ที่จุฬาฯ เราจะเชื่อมคลังสมองของอาเซียนเป็นเครือข่ายหาคนที่รู้ดีที่สุด เรื่องนี้ทำได้เพราะมีสถาบันพลังงานโดยอาจารย์บัณฑิต คณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะเศรษฐศาสตร์ สนับสนุนให้อาจารย์รุ่นใหม่ของคณะเศรษฐศาสตร์ ทำเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์พลังงานด้วยนี้เป็นภาคสาขา และยังมีที่อื่นที่เกี่ยวข้องทำเรื่องของพลังงานต่าง ๆ เพราะมองว่าพลังงานไปเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม เกี่ยวข้องกับความอยู่รอด เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศ มีหลายมิติ และเราเชื่อมไปถึงระดับนโยบายของสำนักงานเลขาธิการอาเซียนซึ่งเขาทำเรื่องแผนพลังงานอาเซียน พัฒนาไปจนกระทั่งเป็นที่ยอมรับ นี่เป็นตัวอย่างหนึ่งคล้ายกับว่าเอาเครือข่ายจุฬาฯนี้เป็นศูนย์ในเรื่องของพลังงานอาเซียน ตอนนี้อยู่ได้การยอมรับแล้ว และบรรจุอยู่ในกลุ่มผู้วางนโยบาย นี่เป็นวิธีหนึ่งที่เรำเข้าไปสู่ในระดับนโยบายในลักษณะของ think tank ขอได้เป็นระดับประเทศไปสู่ภูมิภาค เราจะทำระดับประเทศได้ เรื่องนี้เป็นอีกประเด็นที่สำคัญที่เราใช้คำว่ารับมือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในภูมิภาคจนมาถึงเรา เรื่องต่าง ๆ เช่น เราย่วมกับศูนย์ภัยพิบัติแห่งชาติ เช่น พายุที่เกิดขึ้นที่ฟิลิปปินส์ รับมือการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว หรือจะเป็นเรื่องคณะ

เศรษฐศาสตร์ เรื่อง Global finance grandness คือวิกฤตการณ์การเงินของโลกเกี่ยวข้องกับภูมิภาคอย่างไร เรากำลังศึกษาอยู่ จะเป็นสั้นเป็นยาวได้ โครงการ competition law เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่อดีตคณบดีคณะนิติศาสตร์ท่านดูแลอยู่ มีการแข่งขันมาก เป็นการรับมือการเปลี่ยนที่เกี่ยวกับแข่งขัน เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการเปลี่ยนในอาเซียน คณะรัฐศาสตร์ดูแลเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจซึ่งเราจะดูว่ามีเกี่ยวข้องกับการเมือง การเปลี่ยนแปลงการกระจายอำนาจมีผลมาก ซึ่งศาสตราจารย์ ดร. จรัส สุวรรณมาลา เล่นเรื่องนี้อยู่ ได้ช่วยทำโครงการชักชวนเครือข่ายคนที่ดีที่สุดมาอาเซียน มา นี่เป็นอีกสาขาหนึ่งซึ่งเราเน้น เราอยากให้มีทุกคนที่ทำในโครงการนี้ ทีมมหาวิทยาลัยใช้คำว่า First Tear ซึ่งมีอยู่ 2 ประเภท งานประเภทหนึ่งคือ งานนโยบายโดยตรง เช่น เรื่องพลังงาน อีกเรื่องหนึ่ง อาเซียนไม่ต้องการเรื่องแบบนี้ แต่เราคิดว่าเรื่องนี้สำคัญ มหาวิทยาลัยเน้นประเด็นการวัดในเรื่องของ Publication คือการตีพิมพ์ใน Journal หรือพิมพ์หนังสือ ในระดับนานาชาติ เป็น Journal ในฐาน ISI ถ้ามาในแนวนี้เป็นอีกแนวหนึ่งของ First Tear และงานนโยบาย คือการยอมรับในระดับอาเซียน เพื่อรับมือการเปลี่ยนแปลงเราจะทำเรื่องของข้อมูล พยายามดูแลข้อมูล เอาข้อมูลในจุฬาก่อน รวบรวมได้ระยะแรก ได้ประมาณ 5,000 กว่ารายการ ทั้งนี้ในจุฬา มีเป็น 1000 เหมือนกัน รวมทั้งข้างนอกด้วยคือรวมข้อมูลทุกอย่างเกี่ยวกับอาเซียน ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน ทุกสาขา วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ทั้งหมด ขณะนี้ฐานข้อมูลที่จุฬามีทั้งข้อมูล รวมทั้งหนังสือมีทั้งสิ้นประมาณ 5 พันกว่ารายการ อาจารย์สามารถ search ได้ว่านักวิชาการอาเซียน

ของจุฬาฯใครทำงานเรื่องอะไรมากน้อย ถ้ามีอะไรในคณะ ส่งมาได้ ขณะนี้ยังไม่สมบูรณ์ ดูข้อมูลได้จากศูนย์เอกสารประเทศไทย ช่วยประชาสัมพันธ์ให้เติมข้อมูลเพิ่มโดยส่งเอกสารให้กับศูนย์เอกสารประเทศไทย แจ้งว่าเป็นข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียน ชื่อหนังสือ แม้แต่เอกสารสัมมนาที่เป็น Proceeding ส่งให้เขาได้ ศูนย์ของจุฬาฯจะทำการเป็นเอกลักษณ์ของเราว่ามีการทำงานของเราหนังสือและวารสารอยู่ไหน ซึ่งใช้เวลาปีกว่าในการที่ทำเรื่องนี้ ตอนนี้กำลังทำอีกระดับหนึ่ง อีกส่วนคือการเชื่อม Link แบบปกติ เรื่องต่อมาเป็นเรื่องการเผยแพร่องค์ความรู้ ยุทธศาสตร์ของเราในเรื่องการประชุมสัมมนาที่เราพูดถึงการสร้างองค์ความรู้มาเผยแพร่ จะเป็นอบรม แต่ยังไม่ได้มากเท่าไร เพราะไปมุ่งในเรื่องข้างต้น เพราะเรื่องเผยแพร่องค์ความรู้ทุกคนทำหมด เราทำเรื่องไหนอย่างไร น่าจะเป็นประโยชน์จากงานวิจัยจากงานที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ เรานามาเผยแพร่ หรือสัมมนาตามประเด็นเร่งด่วน เช่น เกิดพายุที่ฟิลิปปินส์ร่วมกับศูนย์ภัยพิบัติแห่งชาติ หรือการเปลี่ยนแปลง หรือจากอินเดีย จะทำเรื่องอาเซียนอินเดีย กับญี่ปุ่นมีการหารือกับญี่ปุ่น สัปดาห์หน้าเราจะจัดเรื่องเกี่ยวกับอาเซียนอินเดียในเรื่องความเชื่อมโยงในเชิงกายภาพซึ่งเป็นระดับนโยบาย โดยได้การสนับสนุนจากกระทรวงต่างประเทศ โดยกระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงต่างประเทศซึ่งมีความต้องการสูง ส่วนใหญ่เขาจะยื่นมาให้จุฬาฯ ธรรมศาสตร์ ที่มีบุคลากรจะทำงานกับเขาอยู่แล้ว มีเรื่องอบรมเยาวชนอาเซียน นี่เป็นยุทธศาสตร์

➤ภาษาปริทัศน์: มีกิจกรรมอะไรที่ทำไปบ้าง

ยุทธศาสตร์ของเราทำในส่วนของจุฬามาเราจะไปตอบรับกับประเทศและภูมิภาคอย่างไร ปราบกฏว่าเรามีการทำงาน แต่ละคณะ สถาบันมี

การติดต่อของเขาอยู่แล้ว ในศูนย์ ฯ พยายามดู จากความร่วมมือของศูนย์ฯ กับศูนย์สิงคโปร์ อินโดนีเซีย คือจากศูนย์อาเซียนด้วยกันก่อน ใน ภูมิภาค จุฬาฯ ให้นโยบายว่าควรจะร่วมมือ มหาวิทยาลัยที่เป็น Asean University network ในไทย มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น รวมถึง Asean University network ซึ่งมีมหาวิทยาลัยชั้นนำ 30 กว่าแห่ง ของอาเซียน ใช้เครือข่าย AUN ที่มีอยู่แล้ว ทุก ประเทศจะมีหลายมหาวิทยาลัยชั้นนำของ อาเซียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญที่ทำได้ของ ศูนย์อาเซียน

➤ภาษาปริทัศน์: กิจกรรมมีอะไรบ้าง

แผนงานกิจกรรม ตามงบประมาณ แผนงานตามยุทธศาสตร์ กิจกรรมจากงบประมาณ ส่วนหนึ่งของจุฬาฯ เราได้งบจากราชการเป็น เงินค่อนข้างมาก ปีที่แล้ว 82 ล้าน ปีนี้พอ ๆ กัน กว่าครึ่งเป็นทุนอาเซียน นักศึกษาอาเซียนมา เรียนในจุฬาฯ 76 ทุน ปีนี้จะมีเพิ่มมาก เงินกว่า ครึ่งเป็นทุนการศึกษา ปริญญาโท เอก ทุกสาขา นักศึกษาอาเซียน ตั้งแต่สายวิทยาศาสตร์ การแพทย์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ที่เหลือ เป็นงบมุ่งในเรื่อง First Tear ก่อน แล้วเป็น Second Tear กิจกรรมทุนมีเรื่องของการแลกเปลี่ยน ปีที่ แล้วมีมาก แลกเปลี่ยนนักศึกษาจุฬาฯไป อาเซียนจำนวน 9 ประเทศมาเรียนในจุฬาฯ ปีที่ แล้วส่งไป 400 คน เข้ามา 500 กว่าคน ซึ่ง แบ่งเป็น 3 รุ่น อยู่กับเรา 10 วัน รุ่นละ 150 คน 2 รุ่น 200 คน 1 รุ่น เป็นการอบรมให้เข้าใจเรื่อง ของอาเซียน เราจัดอบรมสัมมนา ดูงาน ทัศนศึกษา แล้วไปอาเซียนทั้งหมดไม่ครบทุกประเทศ 8 ครั้ง 400 คน ใช้งบไปมาก อีกส่วนหนึ่งเป็นการ แลกเปลี่ยนทางวิชาการ แลกเปลี่ยนอาจารย์ ทุนเข้าใจอาเซียน จำนวน 100 ทุน ที่เหลือเป็น

การประชุมสัมมนา งานวิจัย ปีนี้จะลดลงเรื่อง ของจำนวนนิสิตที่แลกเปลี่ยน จะมุ่งวิจัยมากขึ้น ประชุมสัมมนาคุณภาพสูง ๆ มากขึ้น แต่ทุนที่ให้ นิสิตจากอาเซียนมาเรียนต้องใช้งบก่อนมากอยู่ แล้ว มหาวิทยาลัยกันไว้ 45 ล้าน เหลืออีก 30 กว่าล้านเป็นค่าใช้จ่าย

➤ภาษาปริทัศน์: บทบาทของภาษาในประชาคม อาเซียนเป็นอย่างไร

ผู้ที่อยู่ใน ASEAN community ต้องการ ภาษาอังกฤษ คิดว่าประเทศไทยเราพร้อมหรือ ยังในการใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อใน ภูมิภาคอาเซียน ดูจากกิจกรรมได้แทบจะว่าทุก อย่างในวงการราชการไทยเราทำเป็นภาษาไทย เพราะคือภาษาราชการ ในอาเซียนได้ระบุกำหนด ไว้ว่า Ruling Language เป็นภาษาอังกฤษ พ.ร.บ. ต่าง ๆ ของเราที่เป็นภาษาอังกฤษล้วนและเป็น ทางการมีหรือไม่ แนวนโยบายของรัฐที่มีต่อ นโยบายอาเซียนได้แปลกันบ้างหรือยัง ส่วน ใหญ่ส่วนราชการที่รับผิดชอบเรื่องอาเซียน โดยเฉพาะเขาทำการแปลไป เผลอมีส่วนใหญ่ยัง เป็นภาษาไทยคือถ้าให้เกิดความโปร่งใสใน ระดับอาเซียนควรจะมีการแปลให้เขารู้ว่าเราคิด อะไรอยู่ นับว่าเป็นปัญหาอุปสรรค เข้าใจว่า อย่างในญี่ปุ่นนะเขาจะมีบางองค์กรตั้งขึ้นมา เฉพาะเพื่อการแปลภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะ แปลภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาอื่น ๆ โดยเฉพาะ แต่ ของไทยเรายังไม่เห็น อย่างใน UN ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาราชการทั้งหมด เขามีการแปลเป็น ภาษาอื่น ให้คนที่เข้ามาติดต่อกับเรารู้ว่าตนคิด อะไรบ้าง สามารถเข้าใจได้ว่าเราคิดอะไรอยู่ ชี้ให้เห็นมิติที่มันอยู่ในเอกสาร ประเทศไทยเรา ไม่ได้เป็นเมืองขึ้นซึ่งเป็นข้อดีที่เราภูมิใจ ข้อเสีย คือเราไม่ได้ใช้ภาษาอย่างชาวบ้านเขา เพราะ อย่างอินโด มาเลย์ ใช้ภาษาอังกฤษไม่มีปัญหา

การใช้ภาษาอังกฤษเป็นอุปสรรค ซึ่งเราไม่ควรมองว่าอุปสรรคที่มองข้ามไม่ได้ ประเด็นเหล่านี้ตามกฎบัตรนั้นจะเลือกภาษาใดภาษาหนึ่งในอาเซียนไม่ได้เลยตกลงเป็นภาษาอังกฤษเหมือนว่าภาษาอังกฤษได้ถูกเลือกไปใช้ในการสื่อสาร ประเทศที่เรารู้ว่าถ้าเป็นเมืองขึ้นโดยเฉพาะเป็นเมืองขึ้นอังกฤษ เช่น มาเลเซีย พม่า สิงคโปร์ ง่ายกว่าเรา แต่ที่จริงแล้วเรามองดูว่าทุกประเทศอาเซียนใช้ภาษาอังกฤษเขาไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็น Mother Language ส่วนใหญ่เขาใช้เป็น English as a Second Language อย่างที่สถาบันภาษาสอน บริบทที่จะใช้ English as a Second Language ถ้าดูในเอกสารมันจะดูน้อย มันอยู่ที่การใช้ ไม่ต้องกลัวผิดถูก ผิดถูกส่วนหนึ่งเราสื่อสารในอาเซียนแน่นอนถ้าเป็นภาษาในราชการทั่วไปเป็นเรื่องหนึ่งที่เรามองว่า คนไม่ต้องไปตื่นเรื่องภาษา ผมคิดว่าภาษาอังกฤษพยายามเรียนรู้ไปใช้ไป แต่แน่นอนภาษาที่มาลงในตัวเอกสาร เราต้องฝึกใน 2 ระดับ คือ ระดับสื่อสารในอาเซียน ผมคิดว่าดูเลย อินโดนีเซียพูดอะไรต้องสอนคนไทยส่วนหนึ่งว่าใช้ไปเถอะผิดถูกใช้ไปเถอะขอให้สื่อสารได้แน่นอนถึงคนใกล้พื้นที่เช่นคนอีสานรู้ลาว คนอาเซียนเราเข้าใจภาษาอังกฤษเก่งกว่าพวกตะวันตกเสียอีก ต่อให้พูดผิดเข้าใจกันได้ถูก มันจะมีวิธี โดยภาษาวัฒนธรรม อย่ายิ่งไปคิดอะไรมาก เวลาเราอบรมนิสิตนักศึกษาเป็นกลุ่ม มักจะมีนักศึกษาอยู่บางกลุ่มยังเป็นปัญหา คือพอรู้ว่าคนอื่นเก่งภาษาเช่น ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ เก่งภาษาอังกฤษ เขาดอย บอกไม่ได้ดอยไม่ได้ ทั้งที่เราบอกว่าเราจุฬาฯ บางคนเขาไม่ติด อย่ายึดติด ทำให้เกิดสูญเสียความมั่นใจ ตรงนี้เป็นประเด็นที่สำคัญ มันจะมีนิตินิตของเรากลุ่มที่เขาข้ามตรงนี้ได้เขาไม่สนหรอก

เขาต้องการสื่อสารของเขาไป แต่บางคนไม่เคยอยู่ตรงนี้พอเข้ามาในตรงนี้ แค่ว่าเขาเขียนง่าย รู้สึกว่าไปคิดว่าแพทำไม ไปคิดว่าเราสู้เค้าไม่ได้ ทำไมสิงคโปร์ มาเลเซีย ไปคิดทำไมไม่ต้องคิดหรอก เพราะไม่ได้เป็นเมืองขึ้นนี้ไม่ต้องเป็นห่วงผมว่าตัดประเด็นไป พูดไปเถอะ ผมว่านิสิตแค่จุฬาฯก่อน ว่าไปเลย โดยเห็นเลยว่ามี gap ตรงนี้ เค้าคนไทย ตรงนี้ต้องแก้ ถ้าอาจารย์อยู่สถาบันภาษา เราต้องมีวิธีการในการสอน เวลาพานิสิตไปร่วมการสัมมนาของอาเซียน คือสำเนียงไม่คุ้นกับสำเนียงของอาเซียนเท่านั้นเอง อย่างในประเทศมาเลเซีย คนอินเดียพูดไม่เหมือนคนจีนหรือคนมาเลย์เอง เขามีสำเนียงของเขาอยู่ ถ้าสอนภาษาอังกฤษแล้วเขาเข้าใจสำเนียงคุ้นเคยออกเสียงบางอย่างได้ จะเข้าใจคนอาเซียนได้ดีขึ้น มันจะมีคำในภาษาอังกฤษที่เราใช้อยู่ เช่น พูดสำเนียงญี่ปุ่น นี่จะเป็น ASEAN พูดอังกฤษแบบอาเซียน คนไทย อย่างที่อาจารย์พูดเป็นประเด็นน่าสนใจ ไม่ต้องไปสนใจหลอกเราพูดภาษาอังกฤษที่ติดจากรากภาษาเรา แต่ละคนมีรากเง้าอยู่แล้ว ต้องคิดในแง่ความหลากหลาย อย่งไปคิดว่าเราไม่ master ภาษา เราดอยเหอะคิดในแง่ของความหลากหลายว่าเราเป็นส่วนหนึ่งเราก้าวจากภาษาไทย พูดภาษาอังกฤษ เคยเจอฝรั่งมาฟังมาเลย์พูดไม่รู้เรื่อง ต้องให้คนไทยไปแปลภาษาอังกฤษมาเลย์เป็นภาษาอังกฤษเป็นอังกฤษให้คนตะวันตกฟัง คือเจ้าของภาษาเองเขาฟังไม่รู้เป็นไร เราไม่สน เราพยายามอยู่แล้วถ้าเราพูดกับเจ้าของภาษา เรากำลังสื่อสาร เรารู้แต่เขาอาจจะไม่รู้เรื่องว่าเรากำลังพูดกับคนมาเลย์ เราคุ้นมากกว่า แต่เขาฟังทั้งไทยและมาเลย์ไม่เข้าใจ ฟังเข้าใจน้อยกว่าช่วยไม่ได้ เพราะเรากำลังสื่อสารของเราอยู่ แต่แน่นอนถ้าเราสื่อสารกับเค้าเราต้องให้เค้าเข้าใจมากที่สุด

ถ้าไม่เข้าใจเราต้องพยายาม แต่เราไม่ต้องไปดิ ไม่ต้องไปกลัวกลัวทำไม แม้กระทั่ง First Mother Language ไม่ต้องกลัวไป กลัวทำไม เราสื่อสารไป เราคิดว่าภาษาคือการสื่อสาร นอกจากจะไป ขีดเขียนอยู่ในภาษาการร่างสัญญา อย่างนั้นละ ยุง มันคนละเรื่อง แต่คิดว่าในมิติของการใช้ อย่าไปกลัวเลย ใช้ไปเต็มที่ ต้องบอกคนไทยว่า ไม่ต้องกลัวเลย เพราะเราเป็นมหาอำนาจทาง เศรษฐกิจของอาเซียน เป็นเบอร์ 2 รองจาก อินโดนีเซีย ยิ่งเศรษฐกิจเจริญ อาเซียน เศรษฐกิจไปเร็วเราต้องขยายการติดต่อ

➤ภาษาปริทัศน์: มีอะไรจะฝากถึงชุมชน จุฬาลงกรณ์

ชุมชนจุฬาฯ เราเป็นชุมชนที่มีคนมีความรู้ เก่ง แต่อีกด้านหนึ่งเป็นชุมชนอิสระ แต่เข้าใจว่านักวิชาการอิสระในเรื่องความคิดเสรี บางที่เราอาจค่อนข้างให้ความสนใจน้อยในการที่จะเข้าไปทำงานร่วมกับคนอื่น เราคุ้นเคยใน แวดวง คิดว่าเรื่องสำคัญจุฬาฯ คืออยากจะทำ คอยกันมากขึ้นจะได้รู้ว่าทำอะไรกัน อาชีพเป็นเรื่องหนึ่ง ยุคสมัยจะช่วย จะเป็นเรื่องที่จะให้เรามาคุยกันเรื่องภูมิภาค โดยผ่านจากคนปกติ มีอาจารย์รุ่นใหม่ เช่น อาจารย์ที่จะมาช่วยทำ National policy เข้าใจในนโยบายการแข่งขันที่เป็นมิติหนึ่ง แต่ยังมีอีกมาก แต่ละคณะต่าง ๆ คุยข้ามสาขาจะได้ด้วย ในคณะคงจะมีอยู่ ด้านหนึ่งเราจะไปทำงานเมืองนอก เรารู้ว่าอาจารย์ไปทำงานเมืองนอกเก่ง ๆ ทั้งนั้น แต่ด้านหนึ่งให้มาแบ่งปันความรู้ความเข้าใจกันด้วยในชุมชน จุฬาฯ คิดว่าเป็นเรื่องใหญ่ในจุฬาฯ เรามีคนเก่งมาก เราน่าจะช่วยสร้างความพร้อมในเรื่องต่าง ๆ เรื่องใหญ่ที่อาจารย์รุ่นใหม่ รุ่นกลาง รุ่นต่าง ๆ ต้องมีความเชื่อมโยงกันในการทำงานในมิติต่าง ข้ามสาขา ข้ามคณะ อาเซียนเป็นส่วนหนึ่ง

สะท้อนในเรื่องนี้ ในส่วนของนิสิตนักศึกษา โดยตรงเราอยู่กับพวกอาจารย์ เขาเป็นคนรุ่นใหม่ ไปในสังคมเราพูดถึงความพร้อมในมิติต่าง ๆ แต่วิชาการ นิสิตรุ่นใหม่เขามองว่าควรจะไปใช้ อะไร เราต้องให้เขารู้ว่าสิ่งที่เขากำลังเรียนรู้เป็นประโยชน์ นิสิตเดี๋ยวนี้วอกแวก นิสิตรุ่นใหม่เดี๋ยวนี้สังคมออนไลน์ มีสื่อให้ใช้มากมาย ฉะนั้นให้เขาเข้าใจเรื่องว่าวิชาการเป็นหลักที่สำคัญ และพวกอาจารย์ที่ทำงานกันอยู่พร้อมในอาเซียน ทุกด้านที่เราทำ เรามีมุมมองด้านวิจัยต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ เรามีชุมชนวิชาการที่มีประโยชน์ เรื่องนี้นิสิตผมมีความรู้สึกที่นิสิตเรายังไม่ได้ประโยชน์เต็มที่ในการเรียนรู้ เขาอาจจะอยู่ในคณะ ในสถาบัน แต่เขาควรจะได้ในความเป็นชุมชนจุฬาฯ ส่วนหนึ่งเขาน่าจะเห็นกว้างไปจากในสาขาเขาบ้าง ด้วยเป็นส่วนหนึ่งในเรื่องอาเซียนและเรื่องอื่น ในด้านต่าง ๆ เวลาจุฬามี กิจกรรมต่างๆ ให้เขามารวมใกล้ชิดกับอาจารย์ จากวิชาเรียน ความลึกและความกว้างของการที่เขาจะเรียนรู้ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมากมาย แต่ไม่ถนัดเนื่องจากสังคมตอนนี้วอกแวกอยู่ ทำให้ตรงนี้เป็นไปไม่ได้ง่าย เรื่องอื่นผมคิดว่าระหว่างพวกเรา ส่วนหนึ่งสิ่งที่เราทำกับนิสิตที่อยู่ในฐานะที่เราบอกว่าเป็นเสาหลักของแผ่นดิน นิสิตเราต้องทำให้เป็นเสาหลัก พวกเราเองต้องทำให้เสานี้เป็นของแผ่นดินนี้ในอาเซียนหรือในโลก สังคมโลก สังคมภูมิภาค เสาตรงนี้ต้องมั่นคงต่อไป นี่เป็นภารกิจที่ยิ่งใหญ่ของจุฬาฯ เราต้องช่วยกัน นิสิตรุ่นใหม่รู้สึกว่าการที่พวกเขาจะวอกแวก เป็นการเปลี่ยนแปลงของสังคมตอนนี้อยู่ในยุคดิจิทัล Digital Age หรือศัพท์ทางวิชาการเข้าใจว่าเป็น Paradigm change ไปแล้ว คือเปลี่ยนทุกอย่าง วิธีคิดเปลี่ยน อะไรเปลี่ยนหมด เหมือนกับว่า scope แต่เดิมเราคิด

ว่าประเทศของเราคือประเทศไทย และมี Globalization ปัจจุบันบ้านเราไม่ใช่คลอง ประเทศเราก็คือเอเชียอย่าง Asian foundation เขามี Motto สำคัญอยู่ระยะหนึ่ง ปัจจุบันเริ่มหายไปแล้ว เขาใช้คำว่า Think Asian, Live Asian คือให้ใช้ชีวิตเหมือนเป็น พลเมืองอาเซียนจริง คืออย่างฟิลิปปินส์เกิดภัยพิบัติ อย่างแรกเราจะช่วยอะไรเขาได้บ้าง มันเป็นที่น้องเรานะ ฟิลิปปินส์เขาโดน เรามีหน้าที่ในฐานะเป็นเพื่อนที่ต้องรีบเข้าไป เราอาจจะเข้าไปนิดหนึ่ง คือมีอีกมิติหนึ่งที่น่าสนใจคือคิดเลยไปถึงการเป็นชาตินิยม คือถ้าก้าวข้ามเสียหาย บ้าคลั่งเสียหาย ถ้าเราจะทอนการเป็นชาตินิยมจนเกินไป ให้เรานึกถึงสังคมรอบข้างประเทศ เพราะฉะนั้นเช่นเรื่องเขาพระวิหาร เราชะลอชะลอกันไป ให้ผู้นำเขาอย่าไปบ้าคลั่ง เขาทำอย่างกับทำการเมืองมันยุ่ง คือถ้าผู้นำเขาไม่ตั้งใจมาก เราเองมาบ้าคลั่ง เลยขัดกันไปขัดกันมา แล้วอาเซียนอยู่ตรงไหน กรณีเขาพระวิหาร ความรู้สึกมองอาเซียนเป็นบ้านมองภูมิภาคตนเองเป็นบ้าน คนรุ่นใหม่ถ้าเขามีสิ่งเหล่านี้ วันหนึ่งเขาเป็นผู้นำ จะไปอยู่ในการเมือง คงไม่บ้าอย่างนายสุนเซ็น หรือบ้าอย่างรัฐบาลเรา ที่มาปล่อยกระแสชาตินิยมและทำให้ชวนดี ขณะที่เราบอกว่าเราก้าวไปเสริมพื้นที่ทำงาน ทำอะไรกันติดต่อกัน แต่ว่าพอ

มีพื้นที่เท่านั้นนั่งเถียงกัน ซึ่งมันเป็นเรื่องมาจากสมัยอาณานิคมดีเส้นไม่ชัด ไม่ชัดไม่ชัดข้างมันไปอย่าไปตั้งใจว่าจะต้องลากพอดีปะ มันไม่ลงตัวมันเป็นเรื่องประวัติศาสตร์ จะเอาอะไรมากกฎหมายเขามานั่งดูแล้ว มาให้นักกฎหมายขีดเขาขีดยาก เพราะฉะนั้นมันอยู่ด้วยบริบทของอารยธรรม วัฒนธรรมที่เราเคยมีมาในอดีต ขนาดบ้านเราไปนครวัดเขายังมี เขมรกองทัพไทยกองทัพสยามไปบุกเขา เราอย่าไปตั้งใจ ผ่านไปแล้วคล้าย ๆ อย่างนี้ วันนี้รัฐบาลไทยทำเรื่องมาก แต่ว่า Asian Community ประกอบด้วยหลายส่วน ส่วนที่ 3 เกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมเป็นหน้าที่หลักของมหาวิทยาลัยต้องทำ คือเราทำส่วนนี้ได้ดีแค่ไหน เป็นคำถามหลักที่น่าจะถามกับมหาวิทยาลัยหลักของประเทศ ที่เราถามว่า Live Asian เข้าใจว่าโรงอาหารส่วนใหญ่ในจุฬาฯ คือพูดถึงข้าวผัด ผัดโดยคนพม่าแต่เราไม่เคยหาเมนูอาหารพม่าอยู่บนเมนูอาหารนิสิต คือเขาไม่ตระหนักถึงว่าเพื่อนบ้านเราใกล้ตัวเรามาก แม้กระทั่งมองเข้าไปในโรงอาหาร คนล้างจานส่วนใหญ่เป็นแรงงานต่างด้าว คนเหล่านี้เป็นพลเมืองอาเซียนเช่นเดียวกับเรา เราไปทำเรื่อง ACD มาก ในขณะที่เดียวกันด้านสังคมวัฒนธรรมเรายังไม่มีบทบาทเท่าไร

อาจารย์กรุณา นามผล

ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในกลุ่มการสอนภาษาอังกฤษสำหรับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และปริญญาโทด้าน Teaching English as a Foreign Language (TEFL) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สนใจงานวิจัยด้าน action research การสอนทักษะการฟังและการพูด และ Corpus Linguistics